

Leders tale ved Kirkemøtets åpning 2008

Øyer, 10. november

Av Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen

Deres Majestet, statsråd, fylkesmann, leder og medlemmer av Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, gjester fra inn- og utland, kjære delegater.

Kirkemøtets opprettelse

Velkommen til et Kirkemøte uten de store mediasakene kanskje, men likevel med mange viktige saker både for kirke og samfunn. Årets tema er ”Jeg tror på Jesus Kristus”. **Alt** vi skal drøfte på dette kirkemøtet må ha sitt orienteringspunkt i Jesus Kristus, han som er og alltid skal være, Kirkens sentrum.

Dette er det 25. Kirkemøte, og vi har valgt å markere det. Hans Majestet Kong Olav var til stede ved det første Kirkemøtet i 1984 og det er en stor glede at Hans Majestet Kong Harald ville vise oss den ære å være tilstede ved dette lille, men dog så viktige jubileum.

Det var ikke selvsagt at regjering og Storting ønsket et Kirkemøte med store fullmakter. Kringkastingssjef Einar Førde, som den gang var stortingsrepresentant, uttalte i debatten før stortingsvedtaket om Kirkemøtet i mai 1984 at ”Førebels er det ingenting som tyder på at dette kjem til å bli eit svært viktig møte med reell makt og myndighet.” Ikke akkurat de største forventninger må en kunne si, men der tok han feil! Vi kan saktens diskutere graden av makt og myndighet, men det er ingen tvil om at Kirkemøtet har hatt stor betydning for liv og utfoldelse i Den norske kirke. Her har kirkens demokrati vist seg å fungere med en bredt sammensatt delegasjon fra hele landet, representert fra ulike yrkesgrupper og ulike aldrer, og ulike troshistorie. I disse 25 år har Kirkemøtets myndighet vist seg gjennom vedtak som, i de fleste tilfellene, har vært kloke og fremtidsrettede, og som enkelte ganger har gått imot så vel statsråder som andre. Stor honnør til de menn og kvinner, ansatte og valgte, som har vært med å forme Kirkemøtet og Kirkerådstrukturen til det den er i dag. Ett navn må nevnes i denne sammenheng, biskop emeritus Andreas Aarflot.

Det er i Jesus vi er kirke

Det har de siste årene vært uro og utmeldelser i vår kirke. Den siste årsstatistikken vi har viser at ca 0,2 % av kirkens medlemmer har meldt seg ut dette ene året. Tallet er ikke høyt, men stadig flere av de som melder seg ut hører med til de aktive kirkemedlemmene. Da merkes det ekstra sterkt. Det smerter at noen velger å vende ryggen til den kirken som har båret evangeliet og troen til dem, men det som gjør mest vondt er at vi ikke alltid kjenner oss igjen i det bildet noen tegner av den kirken de forlater. Vi tilhører ikke et **menings**felleskap, men et **menighets**felleskap! Det er ikke alt jeg er glad for i utviklingen i Den norske kirke, men det SKAL være høyt under taket en folkekirke. Ingen skal slå hodet i bjelkelag av fordømmelse og meningsterror. I denne kirken skal syndere av alle slag kunne trekke frisk luft og ikke klam, fuktig luft under lave tak. Her skal nåden forkynnes grenseløs høy, grenseløs bred, grenseløs lang og grenseløs dyp. Martin Luther sier om kirken.: «Kirkens ansikt er en synders ansikt.» Det er nok det jeg synes er den beste karakteristikk av hva kirken er, - eller burde være. Kirken er ikke et fellesskap av de vellykkede. Det er nådens sted for syndere. Oppreisningens og forsoningens fellesskap. Det høye himmelhvelv i kirkerommet forteller meg at Gud er høyere enn mine tanker, romsligere enn mine rammer og videre i sin kjærlighet enn hva jeg er i min. Det er i Jesus vi er kirke og bare i ham. Jeg sier meg helt enig med presten som skriver: ”Nå fortjener det norske folk at vi som er engasjert i denne kirken, maler noen synlige og fargerike bilder av det store kirkeskipet og den store Gud. Vi trenger å minnes på at kirkeskipet er stort nok for forskjellige slags mennesker med forskjellige slags troshistorie.” Samtidig som vi

minner hverandre om at Den norske kirke er en bekjennelseskirke som skal være tro mot Bibelen og det budskap den har fått å formidle.

Trosopplæringsreformen

Det er inn i denne kirken vi ønsker å føre barna og de unge gjennom trosopplæringsreformen, et under i Den norske kirke. Førrige måned var ca 1200 deltakere samlet til en trosopplæringskonferanse i Lillestrøm. De aller fleste av prosjektmenighetene presenterte seg på et utstillingstorg. Det er ikke mange tiltak finansiert over Statsbudsjettet som har en slik breddevirkning som midlene til trosopplæring i landets tros- og livssynssamfunn. Det er mye tro i prosjektene. Og mye opplevelse. Nå skal fokuset på læreinholdet styrkes i det reformen går over i planperioden. Jeg tror det vil være viktig at utdanningsinstitusjonene trekkes langt mer aktivt inn i reformen for å gi den nødvendig kompetanseoppbygging. Her må vi spille på lag. Statsråd Giske besøkte trosopplærings-konferansen og ga uttrykk for at han var imponert over det vell av aktiviteter som har kommet ut av de 125 millionene regjeringen til nå har bevilget. Det sies ofte i møte med trosopplæringsreformen at den er viktig fordi barna er kirkens fremtid. Sant nok. Men barna og de unge er ikke bare kirkens **fremtid**, de er **selve kirken i dag**. Ungdommens kirkemøte er et uttrykk for det. Ungdommens kirkemøte gjør meg stolt og glad på kirkens vegne. De representerer ikke bare fremtidens kirke, men mest av alt **dagens kirke**. Det var Ungdommens kirkemøte som ga startskuddet til det som nå prøves ut i noen menigheter som Kirkens nye liturgi. Nåværende og tidligere regjering, statsrådene Valgerd Svarstad Haugland og Trond Giske har sammen med stortingspolitikere grunn til å være stolte av virkningen av 2003-vedtaket. Trosopplæringsreformen har fått sine årlige 25 millioner i påplussing. På den måten følger regjeringen opp sin tempoplan frem til 250 millioner 2003-kroner.

Finanskrisen

Fra 250 viktige millioner til andre og helt større beløp. En hel verden er i disse dager rammet av den krisen som er oppstått i det som var de sterkeste finansmiljøene i den vestlige verden. Det som har skjedd viser på nytt at den økonomiske globaliseringen har vevd oss alle sammen i en felles økonomi, og vi ser hvor sårbare vi alle er. I fjor behandlet Kirkemøte en sak om økonomisk globalisering, hvor vi pekte på behovet for å reformere det globale handels- og finanssystemet slik at det setter de fattigstes behov og interesser i sentrum. Vi sa også at vi "erkjenner at vi som kirke i nord har del i en arv som gjør oss tydelig medansvarlige i en politisk og økonomisk utvikling basert på grov utbytting av mennesker og naturressurser i sør". I den aktuelle situasjonen ser vi igjen tydelig at når kriser rammer globalt, er det de som fra før er dårligst stilt som er mest sårbare og får størst problemer. Det gjelder i vårt land, men ikke minst i de fattigere deler av verden. Prisøkninger og fall i valutaens verdier rammer enda mer dem som har lite og skal kjøpe de samme varene som før. Finanskrisen viser hvor viktig det er at alle, også kirkene, arbeider for å ansvarliggjøre dem som forvalte de økonomiske verdier i vår felles globale økonomi. Mye av årsaken til finanskrisen ligger i en grådighetskultur og et profittbegjær vi som kirke må ta avstand fra. Finanskrisen åpenbarer for oss sider ved markedsøkonomiens fallgruver og begrensinger. Det er enkeltpersoner og samfunn som lider sterkt på grunn av finanskrisen. Det må berøre oss som kirke.

Behov og begjær

Blant aymarafolket i de interandinske dalstrøkene i Bolivia arbeider det en legemisjonær som heter Lina Beisland. I ett av de stedene hun arbeider bor det ca 3000 mennesker, svært isolert. Misjonslegen forteller at hun en dag kom i samtale med en gammel mann. Hun kommenterte at hun var så imponert over folkene hun møtte, gjestfriheten, håndarbeidene, barna, naturen, fjellene, alle festene, den flotte musikken og dansen. Det er da den gamle svarer: **Vi er ikke fattige, vi har bare ikke penger!**

Det denne mannen uttrykker er en viktig livsvisdom. Ingen mennesker er "fattige". Alle har vi noe å forvalte. Mange har rikelig med ressurser og store verdier inni seg, mellom seg og rundt seg i sine kulturer. Men noen har, som denne mannen, mindre penger enn andre her i vår felles

verden til å leve av. Og det er vår utfordring. Det kan vi gjøre noe med. Jeg ønsker i dag å gi en stor honnør til Kirkens Nødhjelp og til alle misjonsorganisasjonene i vårt samarbeid gjennom SMM. Dette er også Den norske kirke! Hadde vi ikke hatt disse organisasjonene måtte Den norske kirke selv ha startet misjons- og bistandsarbeid. Nå samarbeider vi på en god måte i tråd med det vedtak Kirkemøtet fattet om misjon for et par/tre år siden.

Jeg tenker ofte på den fattige mannen i Bolivias fattige fjellparti. ”Jeg er ikke fattig, jeg har bare ikke penger”. Måtte det ikke sies om vår egen nasjon: Dere er rike, men det er bare på penger. Viktige verdier har dere gitt på båten. Jeg frykter at vi som nasjon har mistet noen viktige fellesverdier og blitt et folk preget av penger og materialistisk tankegang. Gandhi sa en gang at ”det er nok i verden til alles behov, men ikke til alles begjær”. Hovedtrusselen vår handler om fattigdommens svøpe og lidelser hos så stor del av verdens befolkning, men den handler også om vår åndelige fattigdommen og hva denne mentaliteten gjør med vår kultur, vår kjærlighetsevne, vår ærefrykt for livet, vår evne til solidaritet med brødre og søstre andre steder på kloden uten sølvskje i munnen, og med vårt eget livs takknemlighet! Hundreogtårgamle Håkon Lie sa at ”han så det som sitt kall å sørge for at Arbeiderpartiet var på rett kurs i forhold til de svakeste.” Kirken har et uomtvistelig kall til å tale de svakestes sak. Dette kallet må vi aldri glemme, i så fall glemmer vi å være kirke.

En kirke for alle

”En kirke for alle” er ikke noe ukjent uttrykk for oss. Selvsagt skal kirken være for alle. Jeg regner med at hele salen samstemmer. Samtidig tror jeg det er tid for en erkjennelse. En kirke for alle blir ofte et kirkelig retorisk uttrykk. Selv om uttrykket går som en rød tråd i dokumenter og visjoner, har vi ennå ikke forpliktet oss til å sette handling og forpliktelse bak ordene. Alle mennesker, uansett fysisk funksjonshemming, utviklingshemning eller såkalte særskilte behov, skal ha like muligheter for tilhørighet og deltakelse i våre fellesskap. Vi trenger å forplikte oss som kirke, slik at alle som ønsker å være en del av fellesskapet også får mulighet til det. Vi trenger en nasjonal fellesskapsdugnad hvor rådstrukturen og de ansatte går sammen om å sikre alles rett og mulighet til trosutøvelse i kirke og menighet. Denne rett er allerede sikret i menneskerettighetsloven. Og den er sikret i Bibelen selv. Vi trenger på nytt å lære å leve i fellesskap med hverandre i en kirke for alle. Det kan bli en slagkraftig og funksjonsfrisk kirke.

Kirkene i Midtøsten og vårt ansvar

En Jesusfokusert kirke har et kall som når langt utover egne begrensede rekker. Kirkemøtet skal i år ha et særlig fokus på kirkene i Midtøsten og spesielt de kristne i Israel og Palestina. Vi er på mange måter, blant annet gjennom vår lutherske søsterkirke i Jordan og Det hellige land, blitt kjent med hvilken ekstremt vanskelig situasjon våre kristne brødre og søstre lever i.

Levekårene, særlig for den palestinske befolkningen, forverres fra år til år på grunn av den politiske, økonomiske og sosiale utviklingen. Regionen er nå i ferd med å tappes for kristne, fordi mange emigrerer for å skape et normalt liv for seg og familien. Om ikke situasjonen endres, vil kirkene flere steder i Midtøsten snart kun bestå av døde steiner, fordi de levende ikke holdt ut å bo i sine hjemland lenger. Dette kan vi ikke stille oss likegyldige til. De kristnes liv i hele Midtøsten angår oss. Derfor omtaler vi i saksdokumentet også de forfulgte kristne og kirkene i flere land i Midtøsten. Flere menigheter markerte i går de forfulgtes dag. Når et lem lider, lider de andre med. Vårt ansvar er å være hos våre trossøsken når de er i nød. Dette må vi vise i praksis gjennom å lytte, be, besøke dem og å støtte dem på ulike måter. De har mye å gi oss gjennom sin utholdenhet i tro, og deres vilje til å gå både den ene og den andre mil på forsoningens vei er viktig for hele regionen. Vi tenker også på våre trossøsken blant den jødiske befolkningen i Israel. Situasjonen i Midtøsten er et anliggende vi deler med mange andre kirker i verden og i Norge, uttrykt bl.a. gjennom Norges kristne råds arbeid og engasjement. Og vi er svært glade for at biskopen i den lutherske kirke i Jerusalem, Munib Younan, vil være med oss under deler av Kirkemøtet.

Samisk kirkeråd

Den norske kirke har som målsetting at samisk kirkeliv skal "ivaretas som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke". Å etterleve dette krever en høy bevissthet i forhold til alle de store prosessene som Den norske kirke nå er inne i, ikke minst demokratiprosessen. Vi er i en fase hvor mange store reformer håndteres samtidig. Dette er krevende, ikke minst for samisk kirkeliv, som berøres av alle (trosopplæringsreform, gudstjenestereform, demokratireform, statkirke reform og bærekraftreform). På den ene siden representerer de mange reformene en mulighet for å integrere samisk kirkeliv i bredden av Den norske kirkes virksomhet og tenkning. Lykkes vi med det, vil det være et viktig skritt fremover for samisk kirkeliv. På den annen side er de ressursene vi har til rådighet på feltet samisk kirkeliv begrensede i forhold til størrelsen på utfordringen. Dette er en medvirkende årsak til at Plan for utviklingen av samisk kirkeliv er utsatt og blir KM-sak først i 2010. Samisk kirkeliv må fortsatt ha en oppmerksomhet fra hele Dnk, f.eks. i tilknytning til trosopplæring, ungdomsarbeid og gudstjenestereform. Det må jobbes aktivt for å *gi samisk kirkeliv rom og arenaer* for videreutvikling med utgangspunkt og forankring i det samiske. Et eksempel er at samisk menighet i sørsamisk område i år ble vedtatt opprettet ved kgl.res.. Menigheten som etableres som en forsøksordning i løpet av 2009, vil forhåpentligvis styrke sørsamenes eierskap til sitt kirkeliv, og dermed åpne for videre styrking og videreutvikling av dette. Dette sammen med en rekke andre tiltak Samisk Kirkeråd arbeider med, skal bidra til å synliggjøre samisk kirkeliv.

Avtalen med Frikirken, "To kirker - én tro".

Kirkemøtet er i år bedt om å godkjenne en avtale med Den evangelisk-lutherske frikirke i Norge, bygd på rapporten fra samtaler over lang tid mellom våre kirker. Rapportens tittel får fram hva det handler om: "To kirker - én tro". På begge hold ønsket vi med dette å uttrykke den anerkjennelsen vi har for hverandre som kirker, noe som også kommer til uttrykk i fellesskapet i Det lutherske verdensforbund. Vi har respekt for hverandres ordninger og profiler og vi har et sterkt ønske om å ta hverandre på alvor. Samtidig som vi ønsket å framheve at vi har fått det samme trosgrunnlag og det samme kall til å tro på Jesus Kristus og følge ham. Vi ønsket å inngå en avtale, slik vi har det med Metodistkirken og Frelsesarmeen. Dessverre valgte synodemøtet i Frikirken i går, søndag, å si nei til den avtalen vi hadde arbeidet oss frem til. Vi håper det vil være mulig å komme til en felles avtale med Frikirken på et senere tidspunkt i forsoningens og kjærlighetens ånd. Det samarbeid vi allerede har gjennom Norges Kristne Råd vil selvsagt fortsette.

Likestilling i kirken

Det er i år 70 år siden Stortinget gjorde det historiske vedtaket som åpnet de geistlige embetene for kvinner. Lov av 24. juni 1938 om adgang til å ansette kvinner i statens embeter har følgende ordlyd: "Kvinner kan under de samme betingelser som menn ansettes i statens embeter. Ved besettelse av kirkelige embeter bør dog kvinner ikke ansettes som prester hvor menighetene av prinsipielle grunner uttaler sig mot det." Lovendringen hadde en lang forhistorie, og la grunnlaget for den nyorienteringen i kirken som har kommet seinere. På tross av bestemmelsen om reservasjonsrett for menighetene, var det denne loven som avgjorde saken om kvinners prestatetjeneste. Det skjedde nok et avgjørende gjennombrudd for kvinners prestatetjeneste da et flertall i MFs lærerråd uttalte at de ikke kunne se at det var noe teologisk i veien for en slik tjeneste.

Norsk Kvinnelig Teologforening har betydd mye for å synliggjøre kvinnelige prester og deres interesser, og for å fremme likestilling i Den norske kirke. Foreningen ble stiftet i 1958. 50-årsjubileet i år ble blant annet markert på Mariabudskapsdag. Kirkerådet har nylig vedtatt strategiplan for kjønn og likestilling i Den norske kirke 2009-2014 med "arbeid for et likeverdig og likestilt fellesskap av kvinner og menn, jenter og gutter" som hovedmål. Det er all grunn å uttrykke glede over alt kvinners prestatetjeneste har tilført Den norske kirke.

Den norske kirke som en bred folkebevegelse

Det har ofte i regjering og storting vært reist tvil om Den norske kirkes evne til å opptre selvstendig. Nå ved 25. årsmarkeringen er det grunn til å hevde at Kirkemøtet har vært en betydningsfull nyvinning. Og Kirken klarer meget godt å opptre på egen hånd. Det har den bevist. Tross dette faktum er det utrolig hvor sterkt det har festet seg at Den norske kirke ikke har evne og grunnlag for å være herre i eget hus. Vi møtte det i år i stortingsdebatten om grunnlovsforslagene. Sannheten er at Den norske kirke overgår alle andre folkebevegelser i landet når det gjelder innsats av frivillige i alle aldrer, og med et demokrati som er langt sterkere enn det man enkelte ganger får inntrykk av i fra politisk hold. I hvilke andre institusjoner eller organisasjoner er mer enn 600 personer med og gir stemme på kandidater til lederstillinger slik som i Den norske kirke når det gjelder utnevning av biskoper? Og likevel innstiller ikke alltid statsråden overfor Hans Majestet Kongen i tråd med det votum hovedvekten av denne store gruppen har gitt. I Den norske kirke er ca 17.000 frivillige med og styrer Den norske kirke gjennom menighetsråd, fellesråd og bispedømmeråd. Hvert år har hovedgudstjenestene i Den norske kirke vel 5,2 millioner deltakere. Tre ganger så mange som det er tilskuere i tippeligaen året gjennom. Skal vi snart slutte å snakke om de tomme kirkebenkene? I tillegg kommer alle andre gudstjenester, møter og sammenkomster i kirke og bedehus. Den norske kirke er en gedigen folkebevegelse hvor samtlige døpte har full anledning til å være med å stemme ved valg på menighetsråd. Alle kan stemme uten å ha vært i nærheten av dagens gudstjeneste. Og det er anledning for ulike grupperinger å stille egne lister. Jeg er ganske lei av å bli presentert for et eller annet prosenttall som skulle vise hvor få som stemmer, og så ut fra dette tall angi hvor liten demokratiplattform Den norske kirke har. Det er en feil vinkling. De alle fleste døpte er utrolig glad for at kirken er der, men mener vel sannsynligvis at de som oppsøker gudstjenesten jevnlig, er de som er best egnet til å lede denne kirken. Derfor overlater man valg av råd og ledelse til denne gruppen. Jeg har sympati for en slik tenkning, men det betyr ikke at vi kan slå oss til ro med det. Vi ønsker en langt sterkere oppslutning om valgene og et langt sterkere engasjement blant kirkens medlemmer. Derfor er vi glade for demokratiutvalgets innstilling og forslaget om styrking av bispedømmerådene og dermed Kirkemøtet ved bruk av forsiktig grad av direktevalgelementer.

Forliket om Den norske kirkes fremtidige relasjon til staten

Det er stor grunn for Kirkemøtet å glede seg over den brede enigheten i Stortinget i saken om kirke-stat tidligere i år. Alle syv partier går sammen om avtalen. Det gjør at vi får en robust og samlende politisk løsning. Jeg synes kompromisset som er inngått tyder på et meget godt politisk arbeid som det er grunn til å gi honnør for. Fra Kirkerådets side er vi tilfreds med at Kirkemøtets høringsuttalelse er tillagt slik vekt som den har fått i meldingen. Kirkerådet var invitert inn i prosessen som førte frem til forliket. Det er nå meislet ut en retning for framtidig utvikling av Den norske kirke og forholdet mellom stat og kirke, som vil bidra til at Den norske kirke fortsatt kan gjøre sin gjerning som en landsdekkende og levende folkekirke i årene framover. Ikke alt ble som vi hadde ønsket, bl.a. ønsket et stort flertall i Kirkemøtet at Den norske kirke skulle bli et eget rettsobjekt. Det venter vi fortsatt på! En hovedsak i avtalen er at det legges til rette for at myndigheten til å utnevne biskoper og proster overføres til et kirkelig organ. Dette knyttes opp til utviklingen av det kirkelige demokrati. Kirken har selv uttrykt ønske og behov for å videreutvikle demokratiet og vi ser derfor ikke på dette som et politisk pålegg til Den norske kirke. Et enstemmig Kirkemøte i 2007 har vedtatt at bispeutnevnelser bør finne sted etter et avgjørende valg. Utnevningsorganet skal bare stadfeste hvem som har vunnet valget. Hovedtrekkene i en slik ordning var det også enstemmighet om.

Hvis grunnlovsendringen blir slik som det ser ut til ifølge kompromisset i Stortinget, vil Kongens rolle for kirken bli annerledes. For Den norske kirke er det imidlertid viktig at Hans Majestet Kongen får en sentral plass i fremtidens kirke som den fremste av kirkens medlemmer. Det gjorde et sterkt inntrykk på mange av oss å lese at Kong Harald ønsket grunnlovsfestet at Kongen også i fremtiden skal tilhøre Den norske kirke. Det var et vitnesbyrd, et ønske og en vilje som virket sterkt, og som vekket mange av oss opp i forhold til vårt eget medlemskap. Jeg vil gjerne fra denne talerstolen få uttrykke stor takk og respekt for Deres

Majestets holdning i denne saken. Samtidig som jeg uttrykker ønske om at Kongen og den kongelige familie også i fremtidens kirke vil være representert ved viktige begivenheter i Den norske kirke. Kirken har gjort sitt valg mht til forholdet stat – kirke og Stortinget har medvirket til at det i fremtiden vil bli en annen relasjon mellom kirke og stat. Dette får konsekvenser også for Kongens rolle. Vi håper imidlertid at møteplassene mellom kirke og kongehus fortsatt vil være mange også i fremtidens kirke. Kongehusets engasjement i og i nærhet til Den norske kirke er til stor glede og berikelse.

Jeg vil også benytte anledningen til å takke både statsminister Stoltenberg, statsråd Giske, departementets folk og medlemmene av KUF-komiteen ved sin leder Ine Marie Eriksen Søreide, for et godt samarbeid dette året. Jeg har nevnt kompromisset i Stortinget som en gledelig prosess vi fikk følge på nært hold. Her ble det vist virkelig godt politisk håndverk både fra regjering og storting. Vi er ikke like godt fornøyd med det fremlagte statsbudsjettet når det gjelder Den norske kirke, men det har vi en god dialog på. Derfor skal jeg ikke bruke tid på det nå. La meg bare nevne at vi støtter den stevning KA – Kirkelig interesse- og Arbeidsgiverorganisasjon har tatt ut mot staten i saken om Festeinstruksen og Opplysningsvesenets fond. Vi kan ikke se annet enn at Stortinget i denne saken har fattet et grunnlovsstridig vedtak. Siden Den norske kirke ikke er eget rettssubjekt, vil vi selv ikke kunne anlegge sak i denne for oss meget viktige saken.

Store utfordringer

Den norske kirke står foran store utfordringer de neste årene. Vi skal prøve ut og vedta ny liturgi for hovedgudstjenesten med nye dåps- og nattverdiliturgier. Vi skal prøve ut og godkjenne ny salmebok med mange nye salmer. Videre skal vi godkjenne nye tekstrekker for gudstjenestene og vi skal utvikle en ny måte å velge medlemmer til bispedømmeråd og kirkeråd. Plan for trosopplæring skal vedtas. Det samme skal Plan for kirkemusikk og Plan for samisk kirkeliv. Presteembetet og diakonen skal utredes. Plan for diakoni, og Bærekraftreformen for miljø skal implementeres i menighetene. Bare for å nevne noe. Alt dette krever mye av oss. Administrasjonen i Kirkerådet har små muligheter til nye utredninger og planer de første årene hvor viktig de enn måtte være, ut over det som allerede er vedtatt eller forberedt til dette KM. Det er det verken personell eller økonomi til. Det bør vi huske på i all vår iver her på Kirkemøtet med brennende hjerter for de gode saker. Vi forstår at alt det nye også er krevende for bispedømmene og menighetene, prester og kantorer. Derfor har Kirkerådet i går vedtatt å forlenge prøvetiden på liturgi og salmeboken ca ett år. Vi har ikke personell og økonomi til denne utsettelsen, men vi forstår at det er nødvendig, og vi lytter til kravet. Så får vi finne økonomiske og personellmessige løsninger underveis. Nye utredninger får vente. Nå kreves det konsentrasjon for å gjennomføre det vi allerede har påtatt oss.

Til sist: Årets tema ”Jeg tror på Jesus Kristus” kaller oss inn i Kirkens hjerte. ” For det er i ham vi lever, beveger oss og er til,” sier apostelen. Det gjelder oss som kirke og enkeltpersoner. All historie er ufattelig uten Kristus og enhver kristen kirke er utenkelig uten Jesus. Vår samtid er rik på religiøse sekter og retninger som garanterer raske løsninger på alle problemer. Alt dette er ”Jesus Christ Superstar”. Lite av dette har noe å gjøre med vår Herre og Frelser Jesus Kristus, han som tok på seg en tjeners skikkelse og ble menneske som vi. Jeg tror på ham. Hvor jeg elsker Augustins vakre uttrykk for Jesu hjerte: ”Livets Dør”. Det er en dør vi alle må igjennom, ut og inn. Jeg vil gå inn og finne hvile. Jeg trenger en kirke som er opptatt av å forkynne, tjene og herliggjøre Jesus Kristus. En slik kirke vil Den norske kirke være. Vi trenger som kirke en eksistensiell forankring i det som er dette Kirkemøtets hovedtema: ”Jeg tror på Jesus Kristus”. Jeg gleder meg til årets kirkemøte hvor nettopp dette tema skal gjennomsyre alt vi gjør og vedtar. Nå må vi ikke stille oss slik at Jesustroen, Jesusfrimodigheten og Jesusgleden blir borte i alle saksdokumentene. Årets kirkemøte gir oss en unik sjanse til å fremstå med et samlende og godt budskap om vår Frelser og Herre. Noe viktigere kan ikke Den norske kirke kan gjøre.

Godt kirkemøte.